

Undervisningsplan

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	August 2023
Institution	Teknisk Gymnasium Silkeborg
Uddannelse	HTX
Fag og niveau	Filosofi C
Lærer(e)	Jesper Simony Breining
Hold	Filosofi C valghold 2. og 3. år

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Argumentationsteori og logik og intro til faget
Titel 2	Metafysik – krop og ånd
Titel 3	Erkendelsesteori og videnskabsteori
Titel 4	Etik
Titel 5	Livsfilosofi – med fokus på eksistentialisme
Titel 6	Politisk filosofi – den autoritære fristelse
Titel 7	Miniforløb om Fermis paradoks

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 1	Argumentationsteori og logik og intro til faget
Indhold	<p>Grundlæggende introduktion til argumentation, herunder syllogismer, formel logik og uformel argumentation, gyldighed og holdbarhed, slutningsformer (induktion, deduktion og abduktion), Venn-diagrammer.</p> <p>Kernestof</p> <ul style="list-style-type: none">• Afsnittet om argumentation s. 21-41 i Refleksion, Gyldendal 2017• Logik og argumentationsteori (Systeme)<ul style="list-style-type: none">○ S. 9-19 om argumenter○ S. 49-56 i teksten "Venn-diagrammer"○ S. 33-39 om fejlslutninger• Hej logik! S 22-30 om formel logik <p>Supplerende stof</p> <ul style="list-style-type: none">• Henrik Dahl artikel "Alle woke forslag bør sættes på politisk pause": https://jyllands-posten.dk/debat/blogs/henrikdahl/ECE14320249/alle-woke-forslag-boer-saettes-paa-politisk-pause/• "Monogami er so last year" (kronik)• "Murder Mystery: "Dead Lady with a Broken Hip" logisk quiz-opgave• Socratic-quiz om logik og argumentationsteori
Omfang	12 lektioner á 45 minutter
Særlige fokuspunkter	<p>Faglige mål</p> <ul style="list-style-type: none">• forstå og anvende filosofiske begreber og distinktioner• udvise elementært kendskab til argumentationsteori• demonstrere viden om fagets identitet og metoder.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppe- og pararbejde, elevfremlæggelser

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 2	Metafysik – krop og ånd
Indhold	<p>En indføring i de filosofiske problemer, der knytter sig til metafysikken, især opdelingen i krop og ånd, fra antikken og frem til kvantemekanikken.</p> <p>Kernestof</p> <ul style="list-style-type: none">• Uddrag fra Astrid Holms Den første filosofi om Sokrates og Demokrit, s 28-33, 34-35, desuden s. 56-69 om Aristoteles• Uddrag fra Platons "Staten" (ca. 370 fvt.) om hulelignelsen• René Descartes' "Om metoden" og uddrag fra Descartes' 1. og 2. meditation s. 247-250 i Refleksion (Gyldendal).• Afsnittet om rationalisme i Refleksion til og med afsnittet Medfødte ideer: https://refleksion.systeme.dk/?id=186 <p>Supplerende stof</p> <ul style="list-style-type: none">• "Werner Heisenberg: De filosofiske ideers udvikling siden Descartes sammenlignet med den nye situation i kvantemekanikken 1959".
Omfang	14 lektioner
Særlige fokuspunkter	<p>Faglige mål</p> <ul style="list-style-type: none">• demonstrere viden og kundskaber om filosofiske problemstillinger og teorier vedrørende fundamentale opfattelser af menneske, samfund, teknologi og natur inden for såvel praktisk som teoretisk filosofi• demonstrere et elementært kendskab til filosofiske problemers, begrebers og teories idéhistoriske og systematiske sammenhæng og udvikling
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppe- og pararbejde, elevfremlæggelser

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 3	Erkendelsesteori og videnskabsteori
Indhold	En indføring i fundamentale erkendelsesteoretiske og videnskabsteoretiske problemstillinger, hvor eleverne selv skal arbejde med at identificere og kritisere forskellige former for videnskabelig viden.

	<p>Kernestof</p> <ul style="list-style-type: none"> • Refleksion (Systime) - Hvad er viden: https://refleksion.systime.dk/?id=185&L=1 • Edmund Gettier-tekst s. 245-247 i Refleksion Refleksion - Grundbog i filosofi: "Er begrundet sand overbevisning viden?" https://refleksion.systime.dk/?id=190 • Afsnittet om Empirisme i Refleksion (Systime): https://refleksion.systime.dk/?id=187&L=1 • Uddrag fra David Humes "En undersøgelse af den menneskelige erkendelse" (1748) fra Erkendelse og virkelighed (Systime) • August Comte: af De tre stadiers lov (1822) fra Erkendelse og virkelighed (Systime) • Sekundærteksten "Karl R. Popper og kritisk rationalisme" (bogen bortkommet) • Uddrag fra Thomas Kuhn: Videnskabens revolutioner, Fremad 1995, s. 56, 120, 190, 195-196 <p>Supplerende stof</p> <ul style="list-style-type: none"> • DNA-detektiven: Drømmetidens rejse, 3. afsnit med Eske Willerslev (DR, 58 min): https://via.mitcfu.dk/TV0000033919
Omfang	18 lektioner á 45 minutter
Særlige fokuspunkter	<p>Faglige mål</p> <ul style="list-style-type: none"> • forstå og anvende filosofiske begreber og distinktioner • skelne mellem forskellige vidensformer, sådan som de gør sig gældende på tværs af og inden for de forskellige fag og videnskabsområder • behandle problemstillinger i samspil med andre fag
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppe- og pararbejde, elevfremlæggelser

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 4	Etik
Indhold	Introduktion til de etiske grundpositioner – dyds-, pligt- og nytteetik - og applikation af nytteetisk metoder til at prioritere løsninger på aktuelle problemer ud fra nytteetisk kalkule eller QALY (kvalitetsjusterede leveår).

	<p>Kernestof</p> <ul style="list-style-type: none"> • Etisk teori – Hvad er etik, Konsekventialisme og Benthams utilitarisme: https://refleksion.systime.dk/?id=157 • Jeremy Bentham "3.1 Jeremy Bentham: EN INDFØRING I PRINCIPPERNE FOR MORAL OG LOVGIVNING (1780)": https://refleksion.systime.dk/?id=162#c405 • "QALY - at prioritere i sundhedsvæsenet" fra Systime-bogen Refleksion. • Kants pligtetik, Refleksion: https://refleksion.systime.dk/?id=159 • "Dydsetik" i Refleksion: https://refleksion.systime.dk/?id=160 • Peter Sandøes tekst om anvendelsen af nytteetikken inden for sundhedssystemet: https://refleksion.systime.dk/?id=162&L=1#c410 <p>Supplerende stof</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det læge-etiske spil, Experimentarium og Det etiske råd • Dokumentarklip om Marianne Bachmeier: https://www.youtube.com/watch?v=YnaOvWeiBQw
Omfang	14 lektioner á 45 minutter
Særlige fokuspunkter	<p>Faglige mål</p> <ul style="list-style-type: none"> • genkende og redegøre for samt vurdere etiske problemstillinger • identificere og redegøre for filosofiske problemstillinger, cases og løsningsforslag af klassisk eller hverdagsagtig karakter • indgå i en fagligt funderet diskussion om filosofiske positioner og teorier • demonstrere viden og kundskaber om filosofiske problemstillinger og teorier vedrørende fundamentale opfattelser af menneske, samfund, teknologi og natur inden for såvel praktisk som teoretisk filosofi
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppe- og pararbejde, elevfremlæggelser

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 5	Livsfilosofi – med fokus på eksistentialismen
Indhold	<p>Livsfilosofiske grundpositioner med særligt fokus på eksistentialismen.</p> <p>Kernestof</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Om Eksistentialisme: https://refleksion.systime.dk/?id=134 • Om Søren Kierkegaard: https://refleksion.systime.dk/?id=174 • "Jean-Paul Sartre - fordømt til frihed" s. 92-95 i bogen Udsat, samt uddraget fra Sartres bog Eksistentialisme er en humanisme (1946) fra samme værk, s. 96-99. • De første seks sider af Kierkegaards lovtale over Abraham (sektionen "Stemning") • "Friedrich Nietzsche: Viljen til magt" i Systime-ibogen Refleksion: https://refleksion.systime.dk/?id=175&L=1 • Friedrich Nietzsche: Antikrist (1888): https://refleksion.systime.dk/?id=179&L=1#c609 • Uddrag fra K.E. Løgstrups Den etiske fordring s. 44-49 <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Filmen I blodet (2016): https://fjernleje.filmstriben.dk/film/9000004112/i-blodet • Eget PP om Sartres begreber blikket, den anden og • Elevernes egne eksperimenter, som tester en uvildig testpersons tillid, fx ved hjælp af et lille symbolsk pengebeløb, en venteopgave eller den klassiske fald- og gribeøvelse.
Omfang	10 lektioner á 45 minutter
Særlige fokuspunkter	<p>Faglige mål</p> <ul style="list-style-type: none"> • identificere og redegøre for filosofiske problemstillinger, cases og løsningsforslag af klassisk eller hverdagsagtig karakter • behandle problemstillinger i samspil med andre fag
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppe- og pararbejde, elevfremlæggelser

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 6	Politisk filosofi – Den autoritære fristelse
Indhold	<p>Introduktion til den politiske filosofi.</p> <p>Kernestof</p> <ul style="list-style-type: none"> • "Thomas Hobbes – Al magt til suverænen" fra Mennesket i verden: https://filosofigrund.systime.dk/?id=145

	<ul style="list-style-type: none"> • Thomas Hobbes: Uddrag fra Leviathan (1651) • ”John Locke – Den klassiske liberalismes fader” fra Refleksion: https://refleksion.systime.dk/?id=164#c446 • ”John Rawls – retfærdighed som fairness” fra Refleksion (Systime): https://filosofigrund.systime.dk/?id=146 • Robert Nozick, uddrag fra bogen Anarki, Stat og utopia (1974) s. 90-97 i Ret og magt (Systime). • Introduktion til SENAT-metoden via egne PP <p>Supplerende stof</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klip fra The Walking Dead: Survival of the fittest: https://www.youtube.com/watch?v=ehy5POpPxAo • Uddrag fra Fluernes herre fra 25 min (konkylien) og 56 min (høvdingen): https://www.youtube.com
Omfang	10 lektioner á 45 minutter
Særlige fokuspunkter	<p>Faglige mål</p> <ul style="list-style-type: none"> • indgå i en fagligt funderet diskussion om filosofiske positioner og teorier • demonstrere viden og kundskaber om filosofiske problemstillinger og teorier vedrørende fundamentale opfattelser af menneske, samfund, teknologi og natur inden for såvel praktisk som teoretisk filosofi • demonstrere et elementært kendskab til filosofiske problemers, begrebers og teoriers idéhistoriske og systematiske sammenhæng og udvikling
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppe- og pararbejde, elevfremlæggelser

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 7	Miniforløb om Fermis paradoks (metafysik)
Indhold	Et tværfagligt miniforløb hvor elevernes skal ved hjælp af filosofiske argumenter og metafysisk spekulation skal frembringe deres egne velargumenterede svar på Fermis paradoks. Fermis paradoks består i, at selvom vi forventer, at intelligente og højteknologiske civilisationer burde kunne opstå overalt i universet, hvor de rette forhold hersker (og der er mange muligheder, da der antages at være planeter omkring næsten alle stjerner, og dem er der i gennemsnit 400 milliarder af i hver af det synlige univers’ 100 milliarder galakser), så har disse rumvæsener aldrig

	<p>kontaktet os. Forløbet har især fokus på metafysik og logik og argumentationsteori.</p> <p>Kernestof</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elevernes eget arbejde med den filosofiske problemstilling. • Uddrag fra podcasten Ubegribeligt, afsnittet ”Liv i Rummet” med astrofysiker Tina Ibsen: 14.00-35:00 https://www.podcastrepublic.net/episode/57491022279 • Introduktion til Fermis paradoks på Youtube: https://www.youtube.com/watch?v=sNhhvQGSMec&t=19s <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ”Brian Cox - Solving The Fermi Paradox: Intelligent Alien Life in Our Galaxy”: https://www.youtube.com/watch?v=KNQuGF03Ve4 • Egne PowerPoints om Fermis paradoks.
Omfang	6 lektioner á 45 minutter
Særlige fokuspunkter	<p>Faglige mål</p> <ul style="list-style-type: none"> • behandle problemstillinger i samspil med andre fag • demonstrere viden om fagets identitet og metoder. • forstå og anvende filosofiske begreber og distinktioner • udvise elementært kendskab til argumentationsteori • genkende og redegøre for samt vurdere etiske problemstillinger
Væsentligste arbejdsformer	Projektarbejde og mundtlige oplæg